

Stavovi prema socijalnoj skrbi u Europi:

Glavni rezultati četvrtog kruga
Europskog društvenog istraživanja

ESS serija
glavnih
rezultata

2

Broj

Pristup podacima i dokumentaciji Europskog društvenog istraživanja

Europsko društveno istraživanje omogućava besplatan pristup svim svojim podacima i dokumentaciji. Podaci i dokumentacija mogu se pregledati i preuzeti na njegovoj internetskoj stranici: www.europeansocialsurvey.org.

Razvijene su posebne inicijative za promicanje pristupa i korištenja rastućeg skupa podataka: one uključuju EduNet, alat za e-učenje i NESSTAR, internetski alat za analizu podataka.

EduNet

ESS internetski alat za e-učenje, EduNet, razvijen je za korištenje u visokom obrazovanju. On sadrži praktične primjere i vježbe oblikovane da vode

korisnika kroz istraživački proces, od teorijskog problema do interpretacije statističkih rezultata. Te materijale su pripremili stručnjaci istraživači. Trenutno je dostupno osam tema koje koriste podatke ESS-a.

NESSTAR

ESS internetski paket za analizu koristi NESSTAR, koji je internetski sustav za analizu podataka; dokumentacija za podršku NESSTAR-a dostupna je od Norveške službe za podatke u području društvenih znanosti (<http://www.nesstar.com/index.html>), a pristupanje putem ESS-ove internetske stranice dovest će korisnika do pripadnih informacija.

Stavovi javnosti su važni u demokratskim društvima. Oni odražavaju uvjerenja, želje, strahove i preferencije građana. Teško ih je mjeriti, često su neizrečeni i o njima se ne može zaključivati samo na temelju glasačkih odabira. Ne mogu se prikupiti niti putem medijskih ispitivanja javnog mnijenja koja imaju tendenciju davanja trenutnih i nepotpunih tračaka formiranja i promjene stavova. Europsko društveno istraživanje omogućuje detaljne procjene stavova javnosti te ponašanja korištenjem visoko kvalitetnih znanstvenih metodologija i mjerenja ponovljenih tijekom vremena.

ESS serija glavnih rezultata pruža uvod u ključna pitanja u europskim društvima od vodećih akademskih stručnjaka u području. Serija nadilazi puki prikaz podataka, pružajući reference na teoriju i detaljnu akademski informiranu analizu. Nadamo se ne samo da je serija informativna već i da će potaknuti druge na korištenje ovog bogatog izvora podataka.

Rory Fitzgerald

Direktor ESS-a

Autor ovoga broja:

Stefan Svallfors je profesor sociologije i baltičkih studija na Sveučilištu Umeå te pridruženi istraživač na Institutu za istraživanja sutrašnjice u Stockholmu.

Tim za konstrukciju pitanja za ESS modul Stavovi prema socijalnoj skrbi također je uključivao:

- Jørgena Goula Andersena, Sveučilište u Aalborgu
- Johna Hillsa i Toma Seftona, Londonska škola ekonomije
- Steffena Maua, Sveučilište u Bremenu
- Wima van Oorschota, Sveučilište u Tilburgu
- Christiana Staerkléa, Sveučilište u Lausanneu

Stavovi prema socijalnoj skrbi u Europi:

Glavni rezultati četvrtog kruga

Stefan Svallfors

Uvod

Sustav socijalne skrbi može se smatrati specifičnim zaštitnim znakom europskog socijalnog modela. Opsežan skup socijalnih i institucionalnih aktera pruža zaštitu od negativnih posljedica uobičajenih rizika životnog ciklusa, primjerice pružanjem ekonomske podrške u teškim razdobljima ili osiguravanjem pristupa skrbi i uslugama. Međutim, europski sustavi socijalne skrbi nedavno su podvrgnuti dubokim restrukturiranjima kao rezultat demografskih, ekonomskih i političkih pritisaka. Nastali su novi oblici rizika. Oni su povezani s nesigurnim tržištima rada i promjenjivim situacijama u kućanstvu te su u različitim sustavima socijalne skrbi poprimili različite oblike. Porast zabrinutosti oko demografske održivosti sustava socijalne skrbi i postupno jačanje utjecaja standarda i propisa politike socijalne skrbi Europske Unije su drugi zajednički izazovi cijelog kontinenta.

S obzirom na ovu pozadinu, stavovi europske javnosti prema sustavu socijalne skrbi su od rastuće važnosti. Budući da javnost i prima i u konačnici financira politiku socijalne skrbi, njezina stajališta o proširenju i obliku sustava socijalne skrbi su od iznimne važnosti za legitimitet suvremenih europskih državnih uređenja.

Modul „Stavovi prema socijalnoj skrbi u mijenjajućoj Europi“ četvrtog kruga ESS-a bio je osmišljen kako bi se dotakao stavova europske javnosti prema sustavu socijalne skrbi i njegovoj politici. Terenski rad je proveden krajem 2008.

„Kakvu državnu intervenciju traže ljudi iz različitih europskih zemalja? Koliko su zadovoljni onim što postiže sustav socijalne skrbi?“

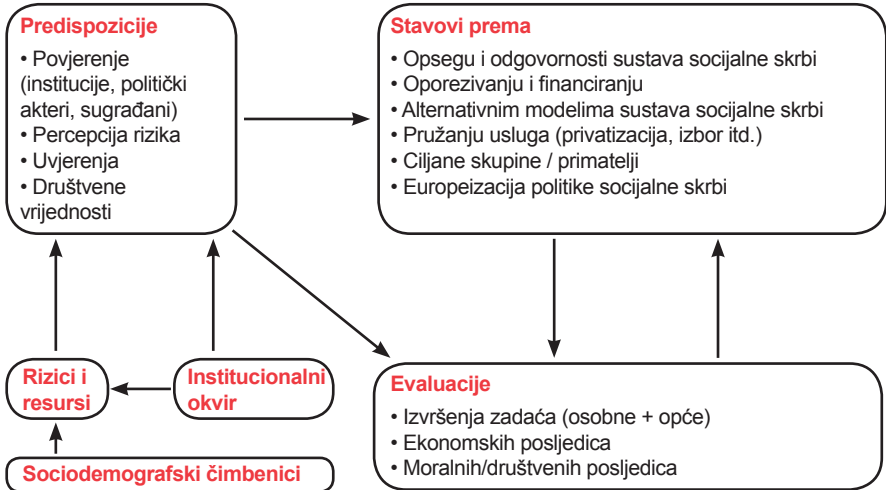
---

godine u 29 zemalja diljem Europe. Konceptualni model modula stavova prema socijalnoj skrbi prikazan je na Grafičkom prikazu 1. Glavni fokus modela je na stavovima prema socijalnoj skrbi koji se sastoje od usmjerenja prema (a) opsegu i odgovornosti sustava socijalne skrbi, (b) kolektivnom financiranju, (c) različitim modelima sustava socijalne skrbi, (d) pružanju usluga i (e) ciljanim skupinama i primateljima socijalne skrbi. Također razmatra evaluacije sustava socijalne skrbi u terminima (a) izvršenja zadaće sustava socijalne skrbi, (b) ekonomskih posljedica politike socijalne skrbi, (c) moralnih i društvenih posljedica politike socijalne skrbi. Mogao bi se očekivati recipročan odnos između stavova i evaluacija na način da su stavovi pod utjecajem evaluacija, ali i utječu na njih.

Model objašnjava stavove prema socijalnoj skrbi i njezine evaluacije kao funkciju skupa predispozicija uključujući interpersonalno povjerenje i povjerenje prema institucijama, percepcije rizika i prijetnje, uvjerenja o politici socijalne skrbi, društvene vrijednosti i osobna iskustva. Na individualnoj se razini pak očekuje da ove predispozicije variraju u funkciji rizika kojima su pojedinci i grupe različito izloženi te resursa kojima su obdareni.

Ovo izvješće sažima europske stavove prema socijalnoj skrbi u tri aspekta: stavovi prema odgovornostima države; zadovoljstvo izvršenjem zadaće sustava socijalne skrbi; te stajališta o kvaliteti javne uprave. Što javnost želi da država učini; koliko je zadovoljna onim što je isporučeno; te vjeruje li državnim službama da će biti poštene i učinkovite jasno su od ključnog značaja za odnos između država i građana diljem Europe. Stavovi o tim pitanjima biti će od interesa tvorcima politika budući da oni donose odluke koje radnje vlada treba ili ne treba poduzeti i traže potporu javnosti za te odluke.

Grafički prikaz 1: Konceptualni okvir za analiziranje stavova prema politici socijalne skrbi

Izvor: Četvrti krug Europskog društvenog istraživanja, 2008.

Stavovi prema odgovornostima države

Za početak razmatramo što ljudi iz različitih europskih zemalja žele od sustava socijalne skrbi. Sudionici su upitani koliko smatraju da bi odgovornost države trebala biti velika da učini svako od sljedećeg:

...osigura posao za svakog tko ga želi;

...osigura odgovarajuću zdravstvenu zaštitu za bolesne;

...osigura razumni životni standard za starije;

...osigura razumni životni standard za nezaposlene;

...osigura dostatne usluge za brigu o djeci zaposlenih roditelja; te

...osigura plaćeni dopust za ljude koji se trenutno trebaju brinuti za bolesne članove obitelji.

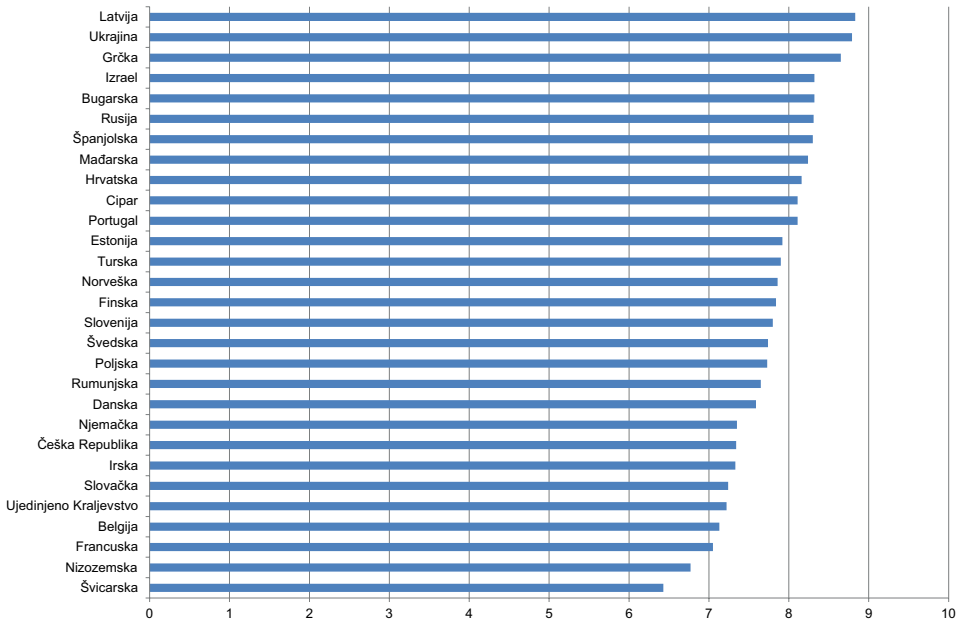
Odgovori su dani na skali od 0 do 10, pri čemu 0

znači da to uopće ne bi trebala biti odgovornost države, a 10 znači da bi to u potpunosti trebala biti odgovornost države. Kako bi se dobio sumarni indeks o tome koliko ljudi misle da bi intervencija države trebala biti dalekosežna, odgovori na ove čestice su sumirani i zatim podijeljeni sa šest. Vrijednost 0 sada označava da sudionik smatra da ni jedna od spomenutih aktivnosti ne bi trebala biti odgovornost države, a vrijednost 10 označava da sudionik smatra da bi sve ove aktivnosti u potpunosti trebale biti odgovornost države.

Grafički prikaz 2 pokazuje da su gotovo sve države smještene između 7 i 9 na skali od 0 do 10, što ukazuje na podršku širokog

„Europljani su u korist širokog opsega odgovornosti države za različite mjere socijalne skrbi.“

Grafički prikaz 2: Javna potpora javnosti državnoj intervenciji (0-10 sumarni indeks): prema zemlji

Izvor: Četvrti krug Europskog društvenog istraživanja, 2008.

opsega uključenosti države u dobrobit njezinih stanovnika.

Drugi nalaz je da vrijednosti indeksa variraju među zemljama, iako ne dramatično. Ustanovili smo da, u prosjeku, ljudi koji žive u Istočnoj Europi traže najširi opseg odgovornosti države, a slijede ljudi koji žive u Južnoj Europi. Najniže vrijednosti indeksa nađene su u zapadnoeuropskim zemljama. No, kao što smo vidjeli, ni jedna zemlja ne pada ispod 6 na skali od 0 do 10, tako da razlike između zemalja po pitanju toga što bi sustav socijalne skrbi trebao činiti nisu jako velike.

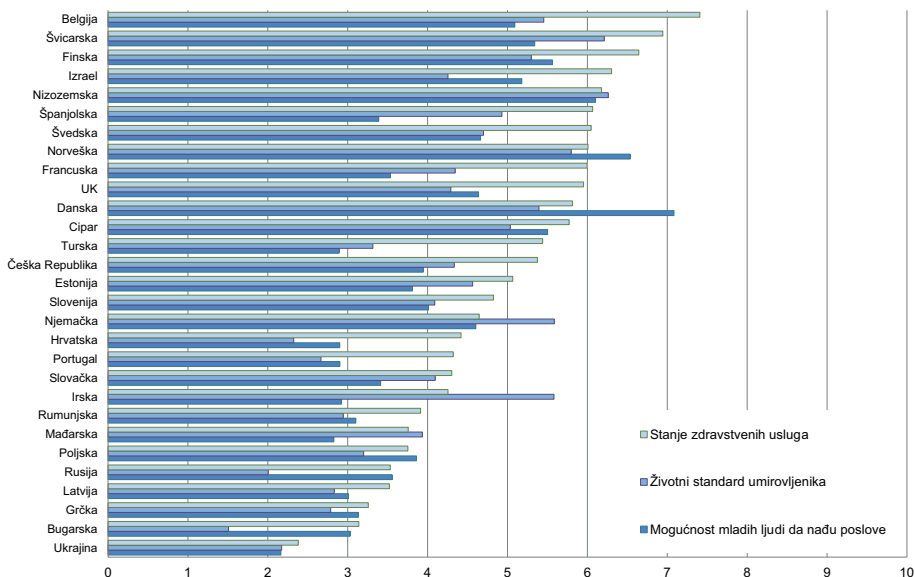
Pri usporedbi stavova u različitim zemljama potreban je, naravno, oprez. Na pitanja iz

istraživanja je uvijek odgovarano unutar konteksta u koji su sudionici uklopljeni, uključujući trenutnu razinu pružanja socijalne skrbi.

Budući da razlike između zemalja nisu pretjerane, ne mora nužno biti slučaj da ljudi u zemljama koje iskazuju slabiju podršku intervenciji države zaista žele da država u apsolutnim terminima čini manje za njih nego ljudi u zemljama koje iskazuju jaču podršku.

Razlike između istoka i zapada u stavovima što bi sustav socijalne skrbi trebao činiti bi se ipak trebale shvatiti ozbiljno te se mogu tumačiti i u terminima povijesnog naslijeđa komunizma i trenutnih ekonomskih teškoća koje doprinose jačoj podršci državnoj zaštiti u Istočnoj Europi.

Grafički prikaz 3: Zadovoljstvo izvedbom sustava socijalne skrbi (0-10 sumarni indeks): prema zemlji

Izvor: Četvrti krug Europskog društvenog istraživanja, 2008.

Zadovoljstvo državnom izvedbom

Ako ljudi žele prilično dalekosežnu uključenost države u različita područja politike, jesu li zadovoljni onim što sustav socijalne skrbi zaista ostvaruje? Grafički prikaz 3 prikazuje zadovoljstvo sudionika s tri aspekta izvedbe sustava socijalne skrbi: stanje zdravstvenih usluga; životni standard umirovljenika i mogućnost mladih ljudi da nađu svoj prvi posao s punim radnim vremenom.¹ Zadovoljstvo je procijenjeno na skali od 0 do 10, pri čemu je 0 predstavljala vrlo nisko zadovoljstvo s ishodima u području politike („izrazito loše“), a 10 je predstavljalo vrlo visoko zadovoljstvo („izrazito dobro“).

Ukupno zadovoljstvo djelovanjem sustava socijalne skrbi je naročito nisko u istočnoeuropskim zemljama, osobito u Ukrajini, Bugarskoj i Rusiji. Dakle, ustanovili smo da

dok ljudi iz Istočne Europe u prosjeku imaju najviše zahtjeve u pogledu odgovornosti države (Grafički prikaz 2), oni imaju i najniže zadovoljstvo onime što je zaista isporučeno. Zadovoljstvo je više u većini zapadnoeuropskih zemalja, ali treba napomenuti da u samo nekoliko europskih zemalja bilo koji od pokazatelja zadovoljstva doseže razinu koja je iznad sredine skale. To ukazuje da zadovoljstvo onime što sustav socijalne skrbi zaista postiže nije pretjerano nigdje u Europi.

„Ustanovili smo da je zadovoljstvo sustavom socijalne skrbi znatno niže od podrške pružanju socijalne skrbi te znatno varijabilnije diljem Europe.“

Pomnijim proučavanjem pojedinačnih pokazatelja ustanovili smo da je zadovoljstvo zdravstvenim uslugama najviše u nekoliko kontinentalnih zapadnoeuropskih i nordijskih zemalja, a najniže u nekim istočnoeuropskim zemljama. Zadovoljstvo životnim standardom umirovljenika također je najviše u nekim kontinentalnim zapadnoeuropskim zemljama, nakon kojih slijede nordijske zemlje. U prosjeku je nešto niže u Južnoj Europi i daleko najniže u nekoliko istočnoeuropskih zemalja. Potonje također vrijedi za stajališta o mogućnosti mladih ljudi da nađu posao, dok skandinavske zemlje Danska i Norveška pokazuju najveće zadovoljstvo u tom pogledu.

Dakle, postoji priličan stupanj preklapanja između triju mjera pri čemu ljudi koji su (ne) zadovoljni s jednim aspektom djelovanja sustava socijalne skrbi imaju tendenciju biti (ne) zadovoljni s ostala dva aspekta. Ustanovljene su neke iznimke od ovog obrasca, primjerice visoko zadovoljstvo poslovnim prilikama u Danskoj ili relativno visoko zadovoljstvo standardom života umirovljenika u Irskoj i Njemačkoj. No, općenito gledano, sustavi socijalne skrbi koji loše funkcioniraju imaju tendenciju cijelog spektra lošeg funkcioniranja, dok je obrnut slučaj sa sustavima socijalne skrbi koji dobro funkcioniraju.

Stajališta o kvaliteti javne uprave

U prethodnom odjeljku zadovoljstvo s funkcioniranjem sustava socijalne skrbi promatrano je u terminima onoga što je postignuto putem mjera sustava socijalne skrbi. U ovom odjeljku se umjesto toga usmjeravamo na percipiranu pravednost i učinkovitost provedbenih službi. Sudionicima su postavljena sljedeća pitanja, uz procjene dane na skali od 1 do 10 u svim slučajevima:

- *Molim vas recite mi što mislite koliko je efikasna zdravstvena zaštita u [zemlja].*
- *Što mislite koliko su efikasne porezne službe u poslovima kao što su pravodobno rješavanje zahtjeva, izbjegavanje pogrešaka i sprečavanje prijevara?*

• *Molim vas recite mi mislite li da liječnici i medicinske sestre u [zemlja] daju posebne prednosti određenim ljudima ili sa svima postupaju jednako?*

• *Molim vas recite mi mislite li da porezne službe u [zemlja] daju posebne prednosti određenim ljudima ili sa svima postupaju jednako?*

Postavljena su pitanja o poreznim službama i pružateljima zdravstvenih usluga jer su to dvije temeljne službe sustava socijalne skrbi kojima država treba upravljati. Iz tog razloga to su službe koje postoje svugdje u Europi (za razliku od, recimo, službi za zapošljavanje ili ustanova za brigu o djeci).

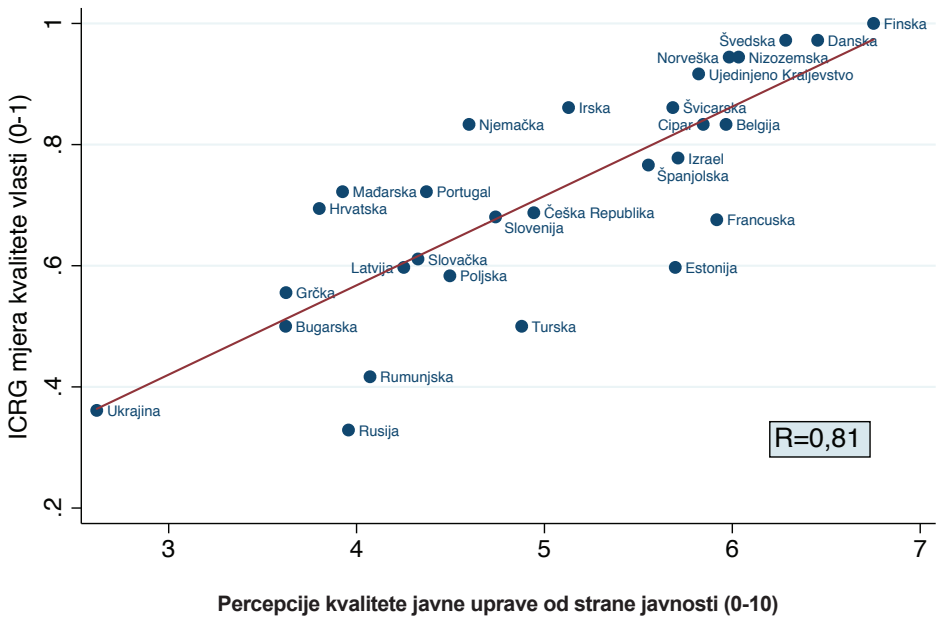
Kao sumarna mjera percepcije kvalitete javne uprave, sva četiri indikatora su zbrojena i zatim podijeljena sa 4 kako bi se dobila nova mjera ukupne kvalitete javne uprave u rasponu od 0 do 10.

Može li ova jednostavna mjera zaista dotaknuti kvalitetu državnih institucija? Moglo bi se tvrditi da je javnost možda neupućena u stvarno stanje stvari, pa ili pretjeruje ili podcjenjuje kvalitetu javne uprave. Drugo, javnost bi mogla pokazivati jake adaptivne preferencije kako bi prilagodila svoja očekivanja onome što god bio slučaj. Treće, moglo bi postojati nešto specifično kod oporezivanja i zdravstvene skrbi na što ljudi daju odgovor što nam ne mora nužno nešto reći o ukupnoj kvaliteti javne uprave.

Tri mjere dobivene istraživanjem korelirane su stoga sa skupom različitih stručno zasnovanih mjera poput International Country Risk Guide indikatora kvalitete vlasti (ICRG), Transparency International indeksa korupcije i procjene učinkovitosti vlasti Svjetske banke (sve preuzete iz baze podataka Instituta za kvalitetu vlasti Sveučilišta u Göteborgu).² Iako mjere označavaju blago različite aspekte sve daju vrlo slične rezultate. Rezultati za ICRG i ESS mjere kvalitete javne uprave prikazani su u Grafičkom prikazu 4.

Pronašli smo vrlo jake korelacije između stručnih procjena i percepcije kvalitete javne uprave od strane javnosti. Koeficijent korelacije je 0,81 što ukazuje na to da su mjere vrlo jako međusobno povezane. Uvidom u grafički prikaz

Grafički prikaz 4: Stručne procjene i percepcije kvalitete javne uprave od strane javnosti

Izvor: Četvrti krug Europskog društvenog istraživanja, 2008.

vidimo da su nordijske zemlje i Nizozemska grupirane u gornjem desnom kutu što ukazuje na percepciju visoke kvalitete javne uprave kako stručnjaka, tako i javnosti. U donjem lijevom kutu vidimo niz istočnoeuropskih, uglavnom bivših komunističkih, zemalja čija je kvaliteta javne uprave procijenjena niskom i od strane javnosti i od strane stručnjaka.

Moguće je opaziti nekoliko odstupajućih rezultata: Rusiju i Tursku je javnost procijenila povoljnije nego stručnjaci, dok je kod Njemačke suprotno. No, ukupno gledano postoji izrazito jaka korelacija između stajališta javnosti i stručnjaka.

Utječe li kvaliteta javne uprave na spremnost javnosti da osigura sredstva za sustav socijalne skrbi? Korisna mjera potonjeg je željena ravnoteža između poreza i socijalne potrošnje. Sudionicima je postavljeno pitanje što misle da

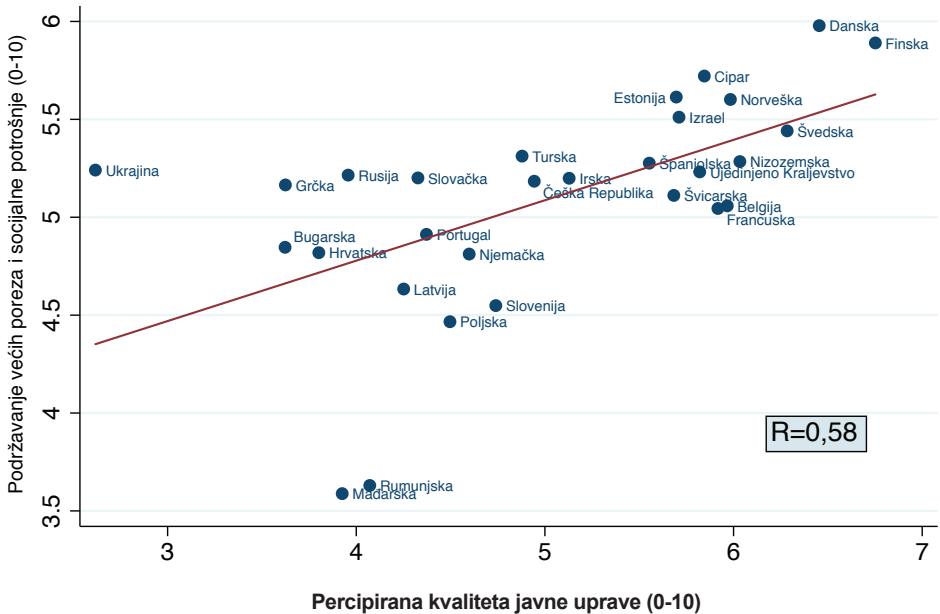
bi vlada trebala učiniti kada bi trebala birati da li da poveća poreze i tako više novca uloži u socijalne programe, ili pak da smanji poreze te time smanji i socijalne programe. Odgovori su kodirani na skali od 0 do 10, gdje 0 označava da vlada treba bitno smanjiti poreze i trošiti manje novca na socijalne povlastice i programe, a 10 označava da vlada treba bitno povećati poreze i trošiti više novca na socijalne povlastice i programe.

Grafički prikaz 5 prikazuje povezanost između percipirane kvalitete javne uprave i stavova prema porezu i socijalnoj potrošnji. Postoji jasan odnos:

„Zemlje u kojima javnost kvalitetu javne uprave percipira boljom su također zemlje u kojima je potpora većoj socijalnoj potrošnji jača.“

Grafički prikaz 5: Percipirana kvaliteta javne uprave i stavovi prema socijalnoj potrošnji

Izvor: Četvrti krug Europskog društvenog istraživanja, 2008.

Ovaj rezultat javlja se unatoč činjenici da su zemlje s visokom kvalitetom javne uprave također zemlje koje već troše više na socijalnu skrb nego zemlje s nižom kvalitetom javne uprave.³ Ipak, njihovi građani više naginju daljnjim povećanjima u socijalnoj potrošnji nego građani u drugim zemljama. Ovaj rezultat je postojan čak i kad se uzmu u obzir egalitarne vrijednosti ljudi u različitim zemljama te niz drugih kontrolnih varijabli poput onih koje se odnose na demografske i ekonomske čimbenike.⁴ Čini se, dakle, da je kvaliteta javne uprave važan i do sada u velikoj mjeri zanemaren čimbenik u pozadini stavova prema sustavu socijalne skrbi.

Zaključak: što slijedi?

Ono što najjasnije proizlazi iz prikazanih nalaza je jaka podjela između istoka i zapada u Europi. Ljudi koji žive u Istočnoj Europi žele vrlo dalekosežnu odgovornost države za različite mjere socijalne skrbi. Istovremeno su prilično, ili u dosta slučajeva vrlo, nezadovoljni funkcioniranjem sustava socijalne skrbi te imaju nisko mišljenje o učinkovitosti i pravednosti svojih javnih institucija. U Zapadnoj Europi, uključujući nordijske zemlje, zahtjevi za javnom odgovornošću nešto su manji, a ljudi su puno zadovoljniji s rezultatima sustava socijalne skrbi i kvalitetom javnih institucija. Postoje, naravno, iznimke od ovog obrasca, no ukupno gledano podjela istoka i zapada zasjenjuje druge razlike između zemalja. To ne treba nužno interpretirati kao povijesno naslijeđe iz razdoblja komunizma, već i kao pokazatelj trenutnih teškoća u smislu siromaštva i nezaposlenosti.

Moglo bi se nagađati da će trenutna gospodarska kriza povećati podjelu između sjevera i juga Europe budući da su mediteranske zemlje puno teže pogođene od onih u sjeverozapadnoj Europi. Istovremeno valja istaknuti da stavovi prema politici socijalne skrbi i njezine evaluacije imaju tendenciju biti prilično stabilni i sporo se mijenjati, stoga ne bismo trebali očekivati dramatične promjene u kratkoročnom razdoblju.

Usprkos tome, ovo ukazuje na važnost budućih replikacija modula stavova prema socijalnoj skrbi. Podaci iz 2008. prikupljeni su u ranim fazama onoga što se pokazalo kao velika europska ekonomska, politička i društvena kriza. Sljedeći podaci omogućit će istraživačima da ispitaju pitanja dinamike i fleksibilnosti stavova prema socijalnoj skrbi s obzirom na velike transformacije političkih ekonomija Europe.

Daljnje čitanje:

Modul o stavovima prema socijalnoj skrbi četvrtog kruga Europskog društvenog istraživanja intenzivno se koristi, primjerice, u istraživačkom programu „Welfare attitudes in changing Europe“ (WAE) koji financira Europska zaklada za znanost. Niže je navedeno nekoliko ključnih referenci iz tog programa, koje pokrivaju teme kao što su percipirana socio-ekonomska sigurnost i percepcije posljedica socijalne skrbi, uz teme obuhvaćene ovim izvješćem:

Mau, Steffen, Jan Mewes i Nadine M. Schöneck (2012). *What determines subjective socioeconomic insecurity? Context and class in comparative perspective*, *Socioeconomic Review*, Prvi put objavljeno online 22. ožujka 2012., doi:10.1093/ser/mws001.

Oorschoot, Wim van, Tim Reeskens i Bart Meuleman (2012) *Popular perceptions of welfare state consequences. A multi-level, cross-national analysis of 25 European countries*, *Journal of European Social Policy*, 22: 181-197.

Svallfors, Stefan (2012) (ur.) *Contested Welfare States. Welfare Attitudes in Europe and Beyond*. Stanford, CA: Stanford University Press.

Svallfors, Stefan (2012) *Government quality, egalitarianism, and attitudes to taxes and social spending: a European comparison*, *European Political Science Review*. Prvi put objavljeno online 16. srpnja 2012., doi:10.1017/S175577391200015X.

Dodatne pojedinosti mogu se naći na www.europeansocialsurvey.org, uključujući pojedinosti o zemljama sudionicama, veličinama uzoraka, upitnicima i odazivu.

[1] Dodatna pitanja dotiču se zadovoljstva s obrazovanjem, usluga brige za djecu i životnog standarda nezaposlenih. Budući da obrazovanje nije očigledan dio tradicionalne definicije sustava socijalne skrbi, a potonje dvije čestice su teško usporedive među zemljama, rasprava je usmjerena na preostale tri čestice.

[2] Teorell, J., Charron, N., Samanni, M., Holmberg, S. i Rothstein, B. 2011. *The Quality of Government Dataset, version 6Apr11* University of Gothenburg The Quality of Government Institute, <http://www.qog.pol.gu.se>.

[3] Rothstein, B., Samanni, M. i Teorell, J. 2012. Explaining the Welfare State: Power Resources vs. the Quality of Government. *European Political Science Review*, 4, 1-28.

[4] Svallfors, Stefan (2012) *Government quality, egalitarianism, and attitudes to taxes and social spending: a European comparison*, *European Political Science Review*. Prvi put objavljeno online 16. srpnja 2012., doi:10.1017/S175577391200015X.

O Europskom društvenom istraživanju (ESS)

Europsko društveno istraživanje (ESS) je konzorcij europskih istraživačkih infrastruktura (ESS ERIC) koji proizvodi i stavlja na slobodno raspolaganje nacionalne i usporedne podatke o stavovima i ponašanju javnosti kroz vrijeme.

ESS je istraživanje utemeljeno na znanstvenoj metodologiji, koje se provodi diljem Europe od 2001. godine. Prikupljeni skup podataka sadrži gotovo 350.000 ispunjenih intervjua provedenih svake dvije godine, na novim uzorcima građana. Istraživanje mjeri stavove, uvjerenja i obrasce ponašanja različitih skupina građana u više od trideset zemalja.

ESS teme jesu:

- Povjerenje u državne institucije
- Politički angažman
- Društvene i političke vrijednosti
- Moralne vrijednosti
- Društveni kapital
- Društvena isključenost
- Nacionalni, etnički i vjerski identitet
- Dobrobit, zdravlje i sigurnost
- Demografski sastav
- Obrazovanje i zaposlenje
- Financijske okolnosti
- Okolnosti u kućanstvu
- Stavovi prema socijalnoj skrbi
- Povjerenje u pravosuđe
- Iskustva i izražavanje diskriminacije starijih osoba
- Državljanstvo, uključenost i demokracija
- Imigracija
- Obitelj, posao i dobrobit
- Ekonomski moral
- Organizacija načina života

Saznajte više o ESS ERIC i pristupite podacima na www.europeansocialsurvey.org

Saznajte više i pronađite tematske informacije samo o kvaliteti života i dobrobiti u europskom kontekstu na središnjoj internetskoj stranici www.esswellbeingmatters.org

Pratite ESS na Twitteru [@ESS_Survey](https://twitter.com/ESS_Survey)

Pratite ESS na Facebooku [@EuropeanSocialSurvey](https://www.facebook.com/EuropeanSocialSurvey)

Ova publikacija realizirana je potporom iz sredstva programa Europske Unije za istraživanje i inovacije OBZOR 2020 u okviru sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava br. 676166.

Objavilo Europsko društveno istraživanje ERIC
City University London
Northampton Square, London
EC1V 0HB
Ujedinjeno Kraljevstvo
Prijevod na hrvatski jezik: Josip Burušić i Maja Ribar
Studen 2017
Izvorni dizajn: Rapidity

ESS-u je dodijeljen status Europskog društvenog istraživanja kao konzorcija istraživačkih infrastruktura (ERIC) 2013. godini. Tijekom osmog kruga, ESS ERIC imao je 17 zemalja članica i jednu zemlju promatrača.

Članice:

Austrija, Belgija, Češka Republika, Estonija, Francuska, Njemačka, Mađarska, Irska, Italija, Litva, Nizozemska, Norveška, Poljska, Portugal, Slovenija, Švedska, UK.

Promatrač:

Švicarska.

Ostale sudionice:

Finska, Island, Izrael, Rusija, Slovačka, Španjolska.

Međunarodne savjetodavne skupine Skupštine članova ESS ERIC su Savjetodavni odbor za metodologiju (Methods Advisory Board – MAB), Znanstveni savjetodavni odbor (Scientific Advisory Board – SAB) i Financijski odbor (Finance Committee – FINCOM). Sjedište ESS ERIC-a, gdje se nalazi i glavni direktor (Rory Fitzgerald) nalazi se na City University London. ESS ERIC središnji znanstveni tim čine GESIS – Institut za društvene znanosti u Leibnizu (Njemačka); Katholieke Universiteit Leuven (Belgija); NSD – Norveški centar za istraživačke podatke (Norveška); SCP – Nizozemski institut za društvena istraživanja (Nizozemska); Universitat Pompeu Fabra (Španjolska); Sveučilište u Ljubljani (Slovenija); Forum nacionalnih koordinatora (NC) uključuje nacionalne koordinatore ESS-a iz svih zemalja sudionica.

